

Vírus, ktorý pozýva vstúpiť do srdca Veľkej noci

Od **Mária a Richard Kucharčík** 6. apríla 2020

Po dňoch vrcholiaceho Pôstu, keď už začíname pociťovať poriadny hlad, by bolo očakávateľné, že tento úmorný čas pôstu sa završí konečne radostným hromadným *Alleluja*. Vyzerá to však tak, že nás čaká Veľká noc „o chlebe a vode“. Či?

Práve tieto dni, keď je súčasťou liturgie Cirkvi obnova kňazských a krstných sľubov, môžu byť príležitosťou i pre obnovu nášho manželského sľubu. Dôvodom je predovšetkým slávenie tohtoročných veľkonočných tajomstiev výlučne v priestore domácej cirkvi, a tá sa rodí zo sviatostného manželstva. Práve ono má svoj prameň v láske Ženícha k jeho Neveste. Ide o lásku Krista, ktorá slúži, ktorá sa skláňa a umýva človeku nohy. Ide o lásku Krista, ktorá sa láme a dáva, ktorá túži stolovať so zradcom. Ide o lásku Krista, ktorý vylieva svoju krv za lotra, dáva svoje telo za cudzoložnú nevestu, otvára svoje srdce, aby nás jeho krv a voda očistili a obnovili v nás pôvodnú krásu krstu, krásu svätej a nepoškvrnenej Nevesty (porov. Ef 5, 27) Ide o lásku až do krajnosti. Na ňu sa upriamuje celé *Triduum Paschale*. Ako ho prežiť v srdci rodiny? Každý z dní Trojdnia nám dáva niekoľko inšpirácií.

Zelený štvrtok

PodĎakuj svojmu kňazovi

Zelený štvrtok upriamuje náš pohľad na sviatosť kňazstva. Koľkí kňazi, ktorí prežívajú svoj osobný pôst od „nevesty“ sa aj vďaka tomuto vírusu dostávajú k jadrú svojej sviatosti kňazstva!? Pán ich sám pozval do ústrania, na pusté miesto, aby si trochu odpočinuli „lebo stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí a nemali sa kedy ani najesť.“ (Mk 6, 31). Zelený štvrtok, ktorý neumožní kňazom stretnúť sa s otcom diecézy, spolubratmi, obnoviť svoj kňazský sľub, ktorý neumožní umyť nohy svojim „učeníkom“, sláviť sviatky pre „Nevestu“, môže ešte viac prehĺbiť samotu kňaza, ale môže byť i príležitosťou pre obnovu podstaty sviatosti kňazstva. Práve v tento deň môžeme svojim kňazom zaslať SMS, vhodiť do schránky list či obrázok od našich detí, venovať im modlitbu ruženca a vyjadriť im vďačnosť za dar ich kňazstva ako i našu blízkosť. Zelený štvrtok pozýva uctíť si kňaza a v ňom prítomného jediného a najvyššieho kňaza – Krista.

Upiect' chlieb či umyt' nohy

Ďalšia sviatosť, na ktorú nás zameriava tento deň, je sviatosť Eucharistie. V tento deň si v rodinách môžeme upiect' náš vlastný domáci chlieb, pri pečení sa rozprávať s deťmi o tom, ako chlieb vzniká, čo na jeho prípravu potrebujeme, čo pre nás znamená a ako sa nekvasený chlieb premieňa na Ježišovo telo a čo pre nás znamená Eucharistia. Po takejto nenáročnej rodinnej katechéze si chlieb môžeme položiť na stôl, posadať si okolo neho, prečítať si spoločne historicky prvú správu o ustanovení Eucharistie (1 Kor 11, 23-26) a spoločne ďakovať, každý tak, ako vie, za dar Chleba, ktorý dáva svetu život. Potom ho môže otec alebo matka rozlomiť a rozdeliť každému z prítomných. Tomuto obradu môže predchádzať aj silný obrad umývania nôh, ktorý nám opisuje Jánovo evanjelium (Jn 13, 1-15). Skloniť sa k nohám manžela, manželky, detí, súrodencov, umyť ich a pobožkať je gestom veľkej lásky i pokory.

Adorovať Krista

Ticho, ktoré nastáva v chráme po odhalení oltára sa môže preniesť i do tichej rodinnej modlitby zvlášť so staršími deťmi. Stačí vziať do rúk evanjelium a prečítať si úryvok o opustenosti Krista v Getsemanskej záhrade (Mk 14, 32-38), pre menších môžeme vytlačiť niekoľko omalovánok a spoločne vstúpiť do opustenosti Krista a s ňou spojiť i tú našu. Zelený štvrtok môže byť aj dňom tichej večernej eucharistickej adorácie manželov aj keď len cez displej, či pred zatvorenými dverami kostola alebo pre krížom, na ktorý manželia prisahali v deň sobáša, keď Kristus vstúpil so svojou sviatostnou prítomnosťou do ich vzájomného spoločenstva. Môže byť pre nich priestorom vďaky a chvály, časom plaču a túžby po Chlebe, ktorý vyživuje domácu cirkev. Manželia sa môžu preniesť do večeradla a spolu meditovať nad Ježišovou veľkňazskou modlitbou (Jn 13, 31 – 17,25) a prosiť spolu s ním za ich vzájomnú jednotu, jednotu cirkvi v ich dome i jednotu celej Cirkvi. Zelený štvrtok pozýva dať do centra rodiny Eucharistiu.

Veľký piatok

Pôst, ktorý nás obracia na Krista

Tvrдый pôst Veľkého piatku nám už sám pripomína to „keď im Ženícha vezmú“. Stôl, okolo ktorého sa stretávame toľkokrát v roku, nám svojou striedanosťou môže zvýrazniť výnimočnosť tohto dňa. Jednoduché prosté jedlo, ktoré sa môže stať i rituálom Veľkopiatočkového pôstu nám môže ako domácej cirkvi pomôcť zjednotiť sa so Ženíchom. Veľký piatok pozýva vstúpiť do srdca Pôstu.

Pokloniť sa krížu

Centrom liturgie Veľkého piatku je poklona Svätému krížu. Z úcty k nemu si pred ním v ten deň kľakáme. Osobnú poklonu krížu si môže rodina vykonať na cintoríne (koľkým krížom sa tam môžeme v duchu pokloniť) či v krížoch, ktoré možno nájsť pri vstupe a výstupe mnohých obcí. Svojim jarným kvietkom či namalovaným srdiečkom si môžu uctiť opustený kríž aj deti. Na peši, na bicykloch, v aute. A ak nás karanténa zavrie do našich príbytkov, môžeme si uctiť kríž v akomkoľvek trpiacom človeku, v ktorom sa zjavuje, a to najrôznejšími kreatívnymi spôsobmi, ktoré nám to momentálne umožňujú. Koľko trpiacich žije okolo nás a prežíva rovnakú opustenosť ako Kristus na kríži? Samotný obrad odhalenia a uctenia kríža však môžeme preniesť aj do našich domácností. Otec a matka môžu spolu pred deťmi 3x odhaliť a pozdvihnúť kríž so slovami: „Hľa, drevo kríža, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta.“ pričom deti odpovedajú: „Podťe, pokloňme sa.“ Z úcty pred krížom sa môžeme vyzuť, pokloniť sa mu a uctiť si ho božkom. Veľký piatok pozýva postaviť kríž do centra nášho domova.

Adorácia kríža

Vstúpiť do srdca Veľkého piatku znamená vstúpiť do tajomstva kríža. Adorácia kríža môže byť tiež kreatívnym priestorom pre rodinu s deťmi v akomkoľvek veku. Omaľovánky, bolestný ruženec, rodinná krížová cesta vonku alebo doma, čítanie pašii v záverečných kapitolách evanjelií, výklad symbolov, napr. [kríža sv. Damiána](#) alebo jednoduchá tichá adorácia kríža manželov držiacich sa za ruku – to sú momenty, ktoré vťahujú do srdca Veľkého piatku. „Toto je moje telo, ktoré sa za vás dáva.“ Veta, v ktorej sa sprítomňuje každé naše dávanie...

Obnova manželského sľubu?

Možno sa to tak navonok nejaví, ale v slávení tajomstiev Veľkého piatku existuje veľký priestor i pre obnovu sviatosti manželstva. V otvorenom boku Krista majú pôvod všetky sviatosti. Z prebodnutého srdca Ježiša sa rodí i sviatosť manželstva, ktorá v dňoch eucharistického pôstu získava akúsi [väčšiu dominanciu](#). Na svadobnom lôžku kríža Kristus vyjadruje svoju úplnú oddanosť svojej Neveste. Tam svojím telom spečatuje zmluvu, ktorou vyjadruje jej vlastnosti: jednotu, vernosť, nerozlučiteľnosť a plodnosť – vlastnosti každej manželskej zmluvy. Nie je práve tento deň, keď hľadáme na model i zdroj úplného sebadarovania, vhodným okamihom pre náš návrat do srdca Krista, z ktorého vyšli sviatosti Cirkvi? Prečo nevyhrabať práve dnes zaprášený text manželského sľubu a nevyjadriť ho pred zástupcami domácej cirkvi (teda deťmi) tak, ako ho vyjadril Kristus v tento deň pred zástupcami prvej cirkvi zhromaždenej pod krížom?

Biela sobota

Ako sa pokloniť Božiemu hrobu?

Za štandardných okolností je dlhý deň Bielej soboty ideálny pre rodinnú poklonu Božiemu hrobu alebo malú púť či cyklopúť k niekoľkým Božím hrobom na okolí. Pre deti je to aj estetický zážitok, lebo žiaden Boží hrob sa nenechá svojou výzdobou zahanbiť. Boží hrob nás pozýva presunúť náš pohľad zo sochy nehybného tela Krista na živé telo Pána v Eucharistii. Čo však, keď je kostol zavretý? Čo nám bráni uvažovať nad tajomstvom smrti v tichu cintorína alebo domova, v modlitbe za tých, ktorí zomierajú v týchto dňoch v najrôznejších štátoch sveta a rozjímať nad jedným z pôstnych čítaní? „Ľud môj, ja otvorím vaše hroby, vyvediem vás z vašich hrobov a vovediem vás do krajiny Izraela“ (Ez 37, 12b-14).

Aké je dnes ticho na zemi

Biela sobota nemá okrem liturgie hodín žiadny obrad alebo liturgiu. Modlitba [liturgie hodín](#) – zvlášť počas týchto dní, nás zjednocuje s celou Cirkvou, so všetkými stavmi, s ktorými sme dnes v odlúčení. Zvlášť pôsobivá je majstrovská homília [z posvätného čítania na Bielu sobotu](#), ktorá pomáha vstúpiť do ticha Bielej soboty a pochopiť jeho dôvod. Homília neznámeho autora môže byť skvelou katechézou či rozjímaním pre malých i veľkých o tom, čo sa dialo s telom Krista medzi Veľkým piatkom a Veľkonočnou nedeľou. Ticho, ktoré robí Bielu sobotu akosi dlhšou, môže niektorým umožniť rozjímať nad čítaniami [Veľkonočnej vigílie](#), ktoré sú abstraktom dejín našej spásy. Ticho týchto dní nás pozýva aj k *digitálnemu detoxu*: vypnúť displeje, rádiá vtedy, keď nie sú pre tento čas nevyhnutné alebo ich nahradiť programami či hudbou, ktoré nás môžu povzniesť a nasmerovať do srdca Krista. Ticho týchto dní nás pozýva [vyčleniť v našom dome priestor](#), ktorý nám pomôže nasmerovať naše myšlienky na tajomstvá týchto dní cez symboly, ktoré nás v tieto dni sprevádzajú.

Obnoviť naše krstné zasvätenie

Samotná liturgia Veľkonočnej vigílie upriamuje našu pozornosť na náš krst cez symbol tmy a svetla, ohňa, sviece, vody a pozýva nás prežiť srdce Veľkej noci – náš krst, ktorý je ústredným motívom slávenia celého Trojdnia. Môžeme sa viac vnoriť do tajomstva krstu prostredníctvom čítania Katechizmu (KKC 1213-1284). Za rozjímanie stojí aj nádherný [Veľkonočný chválospev Exsultet](#), ktorý predstavuje Krista ako svetlo, ktoré nás vymaňuje z moci temnôt. Nič nám v tento deň nebráni, aby sme si obnovili svoje krstné zasvätenie v priestore rodiny, v ktorej sa krst často udeľuje. Vytiahnuť krstné sviece, krstné košielky, pozrieť si fotky či video z krstu detí, prežehnať sa svätenou vodou a pomodliť sa Vyznanie viery môže byť srdcom tohto dňa. Viac ponúka [liturgia domácej cirkvi](#) na Bielu sobotu.

Veľkonočná nedeľa

Celá pôstna príprava i Veľkonočné Trojdnie koncentruje našu pozornosť na „kráľovskú“ sviatosť – sviatosť krstu. Kráľovskú preto, lebo nám odhaľuje našu kráľovskú identitu. Krst je trvalou pečaťou Ducha, ktorá má trvalé a nezrušiteľné účinky a vedie človeka k jeho ontologickej (bytostnej) premene. Každý pokrstený sa preto môže vo veľkonočné ráno, ale aj každé iné ráno zobudiť s úsmevom na tvári, vedomý si tejto kráľovskej hodnosti, že je synom či dcérou milujúceho Otca. Niet na tejto zemi väčšej a vznešenejšej hodnosti. Nemôžeme na zemi dosiahnuť vyššie vyznamenanie ani titul.

Nech je tento deň príležitosťou pre oslavu aj v našej rodine. Pomodlime sa spoločne liturgiu domácej cirkvi, „nahodíme sa“ na slávenie sv. omše (nielen tejto), pripravme stôl inak ako v bežnú nedeľu, vyťahujeme zo skrine obrus, ktorého nám je *ľúto* celý rok, aby sa nezašpinil, položme na stôl iné poháre, vyťahujeme kryštál z vitrínok, nechajme deti pripraviť servítky, doprajme si aj dezertnú vidličku, oslávme deň Zmŕtvychvstania výnimočným jedlom či zmrzlinou, dajme si do stredu veľkonočnú sviecu ako symbol Krista – svetlo sveta, pomodlime sa pred jedlom netradične – napr. žalmom z [nedelnej sv. omše](#) a úryvkom z nedelňého evanjelia.

Veľkonočná oktáva a dni veľkonočného obdobia nám ponúka Cirkev na lepšie prehĺbenie, zvnútorňovanie a zakorenenie veľkonočnej radosti v nás. Pre rodiny, ktoré majú rady výzvy a nevedia čo s časom, môže byť dobrým challengom naučiť svoje deti i seba krásny veľkonočný spev [Regina caeli v jazyku Cirkvi](#).

Veľkú noc neprežívame v kláštore, ale v rodine

Celá táto paleta nás pozýva k dvom veciam – vstúpiť do srdca Veľkej noci cez čítanie a rozjímanie, aby sme mohli tieto veľké pravdy – prežuté v prvom rade nami, sprostredkovať prostredníctvom katechézy či prerozpráváním veľkého príbehu našej spásy deťom. Ak chceme dávať, musíme aj prijímať. Inak sa aj tieto inšpirácie môžu stať len prázdny symbolom bez Ducha. Striedmosť týchto dní nás pozýva tiež k múdrosti ako ich prežiť, čo vybrať, na čo sa zamerať, aby sa nestali maratónom duchovných aktivít, ale pokojným časom prežitým rozumne. Prežime Veľkú noc v realite rodiny.

<https://zastolom.sk/virus-ktory-pozyva-vstupit-do-srdca-velkej-noci/>